

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

5064

Resolució de la directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental per la qual es formula l'informe d'impacte ambiental del projecte de captació d'aigües subterrànies per a reg al polígon 1, parcel·la 38, TM Consell. (exp.183a/2024)

Vist l'informe tècnic amb proposta de resolució de dia 16 de desembre de 2025, i d'acord amb l'article 9.1 del text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, i el punt 8. d) de l'article 2 del Decret 10/2025, de 14 de juliol, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, i el Decret 13/2025, de 31 de juliol, pel qual es corregeixen els errors detectats en el Decret 10/2025,

RESOLC FORMULAR

L'Informe d'impacte ambiental del projecte d'una captació d'aigües subterrànies (sondeig) per reguiu al polígon 1, parcel·la 38, del t.m. de Consell.

1. Determinació de subjecció a avaluació ambiental i tramitació.

Segons s'estableix a l'article 7.2.a) de la Llei 21/2013, són objecte d'una avaluació d'impacte ambiental simplificada els projectes compresos a l'annex II d'aquesta llei.

D'acord amb el RD 445/2023, de 13 de juny de 2023, que modifica els annexos I, II i III de la Llei 21/2013, l'activitat projectada s'inclou a l'Annex 2, Grup 3 (perforacions, dragats i altres instal·lacions mineres i industrials) lletra a):

3º Perforacions per a l'abastiment d'aigua.

Per tant, aquest projecte ha de seguir la tramitació ambiental com a Avaluació d'Impacte Ambiental Simplificada establerta al capítol II secció 2ª de la Llei 21/2013; també s'ha de complir el Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'Avaluació Ambiental de les Illes Balears.

2. Descripció del projecte

El projecte consisteix en realitzar un sondeig per la captació d'aigües subterrànies i destinar-les al reguiu a la finca Son Jordi, polígon 1, parcel·la 38 TM de Consell. La referència cadastral de la parcel·la és 07016A001000380000DM, i està classificada com a rústica i d'ús principal agrari. La finca té una superfície total de 27.783 m².

El punt de sondeig projectat és a les coordenades UTM-ETRS89 següents:

X = 483180, Y = 4392112, cota: Z = 158 m.

Segons s'indica en el projecte, el sondeig es farà per roto-percussió **a una fondària màxima de 233 metres**. La perforació es farà sense recuperació del testimoni, i es cimentaran un mínim de 15 m, contats des de la boca del sondeig. Posteriorment s'entubarà en la seva totalitat fent servir una canonada cega, a excepció de la zona aquífer, que es farà amb canonada ranurada.

Una vegada efectuada la perforació, l'entorn immediat del sondeig es pavimentarà amb una llosa de formigó de 50 cm de costat, amb aboca aigües cap a l'exterior. Finalitzat el sondeig, es cobrirà la boca amb una tapa metàl·lica sense obertures laterals o superiors per a impedir l'accés al sondeig fins que s'instal·li la bomba.

Quan la bomba estigui instal·lada, a una profunditat màxima de 158 m, es col·locarà a la sortida del sondeig un tub piezomètric, un comptador volumètric i una aixeta de pressa de mostres a la sortida del sondeig.

Les característiques del sondeig són les següents:

- Cabdal màxim instantani d'extracció de la bomba: 0,5 l/s.
- Volum anual màxim: 7.000 m³.

- Ús: reguiu
- Profunditat màxima del sondeig: 233 m
- Longitud de cimentació: mínim de 50 cm

Una vegada establitzades les instal·lacions del sondeig, el promotor indica que es farà la desinfecció de l'aigua utilitzant un producte adequat i d'acord amb el que s'indica a l'annex 8, punt 2.3.3, del pla hidrològic de les Illes Balears (PHIB) en vigor.

Si el sondeig fos negatiu (no es trobés aigua) o amb aigua salinitzada, el projecte recull el procediment de segellat per a evitar accidents i possibles contaminacions de l'aqüífer per vessament de contaminants, d'acord amb l'article 125 del PHIB, i l'annex 8.

El termini estimat d'execució dels treballs de perforació i entubat per sondeig és de 2 a 5 dies.

Segons els càlculs que consten en el projecte, el pressupost total, incloent les mesures adoptades per a evitar, reduir, corregir i compensar els possibles efectes ambientals, serà de 6.025 €.

3. Resum del document ambiental

Anàlisi de les alternatives avaluades en el projecte:

Alternativa 0: no fer el sondeig.

Segons la valoració del promotor, si no es disposa d'una xarxa de reg a la finca, s'hauria de contractar camions cubeta per transportar l'aigua. Això suposaria el moviment periòdic de vehicles, amb el conseqüent increment d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Per altra banda, les aigües d'aportació mitjançant camions cisterna provindrien d'altres sondeigs ubicats en la mateixa aigua subterrània, el que suposaria un conc de depressió amb risc de major salinització de la massa de l'aigua i la creació de nous aljubs per contenir-la.

A més, durant els mesos d'estiu hi ha molta demanda d'aigua i els camions cubeta tenen dificultats per subministrar-la donada l'alta pressió turística i l'increment de les necessitats hídriques de la vegetació en períodes de major sequera. El document ambiental planteja l'opció de recollir aigua de pluja però, considera que aquesta aportació hídrica seria insuficient en comparació amb les necessitats del cultiu.

Alternativa 1: fer el sondeig en una altra ubicació. Segons el promotor, aquesta alternativa implicaria una eliminació més acusada de la vegetació a fi de fer rasses de canalització de canonades que arribin a la zona de reg o al aljub si fos el cas.

Alternativa 2 (escollida pel promotor): segons el parer del promotor, l'elecció del punt de sondeig està projectada amb la finalitat d'incrementar la possibilitat de trobar aigua durant la perforació, de reduir l'eliminació de vegetació i de minvar les molèsties a la fauna.

També considera que és la millor opció per poder accedir la maquinària al lloc d'actuació, la qual cosa suposaria una reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle, ja que s'intenta evitar el trànsit de camions cisterna i evitar construir més aljubs amb rasses de conducció d'aigua de reg.

D'acord amb les consideracions descrites a l'Annex 8 de «*Condicions tècniques per a l'execució, equipament i clausura de sondejos i pous*» del PHIB, el document ambiental recull les següents fases amb els possibles impactes ambientals i planteja algunes mesures correctores per pal·liar-los:

Durant la fase de construcció es preveuen els següents impactes:

- Possible eliminació de vegetació per a l'accés de les màquines (només en cas necessari).
- Neteja de la zona en la que s'instal·larà la perforadora, el compressor i el camió dels materials de perforació. En aquesta fase s'ocuparà una superfície d'uns 60 m².
- Generació de renou durant la perforació.
- Generació de vibracions durant la perforació.
- Utilització d'escumats durant les tasques de perforació; els escumats seran biodegradables (el promotor adjunta una fitxa tècnica en l'apartat d'annexos).
- Generació de detritus i llots de perforació inerts. El promotor indica que una vegada secs es retolaran per la seva utilització in situ.
- Emissió de gasos d'efecte hivernacle durant la perforació.
- Impacte visual de la màquina durant la perforació.
- Eventual vessament de greixos i olis per avaria de la maquinària.

Durant l'execució del sondeig, hi ha risc de contaminació de l'aigua de l'aqüífer per substàncies químiques, com vessaments de combustibles de les màquines perforadores o d'altres contaminants que puguin infiltrar-se a les capes del sòl. La superfície afectada per l'execució de les obres serà de 60 m² per les feines de perforació (instal·lació de la perforadora, el compressor i el camió de materials).

Durant la fase d'explotació el promotor exposa els següents riscos:

- Contaminació a través de la boca del sondeig de l'aigua subterrània per - vessaments incontrolats.
- Explotació per damunt dels paràmetres permessibles.
- Utilització d'energia elèctrica per el funcionament de la bomba.

Durant la fase d'abandonament es contemplen les següents possibles afeccions:

- Contaminació a través de la boca del sondeig de l'aigua subterrània per vessaments.
- Perill de caiguda de persones o animals per la boca del sondeig.
- Molèsties per renou en les tasques d'abandonament del sondeig

Les possibles afeccions ambientals analitzats al projecte són:

- Sobre la població només es produiria la molèstia per renou els dies que es fa el sondeig.
- Sobre la vegetació haurà eliminació de les espècies vegetals en l'àrea de treball (20 m²) per a la instal·lació dels materials que s'extrauen i els materials inerts (pedres i roques). El promotor indica que aquest material es farà servir per omplir el sondeig.

En el document ambiental s'esmenta que **hi ha risc potencial de contaminació d'aqüífers per vessament incontrolat de substàncies contaminants** en les fases de la construcció, funcionament i possible abandonament.

En el projecte es proposen les següents mesures reductores:

1) Per evitar la contaminació del aqüífer:

- Cimentar l'espai anul·lar entre l'entubat i les parets del sondeig en la longitud programada de 15 metres.
- Pavimentar amb una llosa de formigó de 50 cm de longitud amb aboca aigües cap a l'exterior i amb un grossor mínim de 15 cm per damunt la cota i 30 cm davall la cota del terreny.
- Allunyar els focus contaminants, especialment els hidrocarburs.
- Disposar d'un bidó per a la retirada de draps i de sacs de sepiolita per a l'absorció de terra amb olis o greixos en cas d'avaries de la maquinària, així com gestionar els residus amb un gestor autoritzat.

2) Per minimitzar les emissions de CO₂ a l'atmosfera, el compressor comptarà amb les revisions i manteniments periòdics indicats pel fabricant a fi d'evitar més consum del necessari.

3) Per evitar les molèsties al veïnat i la fauna provocat pel renou i vibracions de la maquinària:

- Es limitaran les feines a l'horari diürn.
- Es mantindrà la maquinària en òptimes condicions (revisions periòdiques i manteniment).

4) Una vegada finalitzada l'obra, el promotor indica que el perforista haurà de tancar la boca de sondeig per a evitar l'accés al mateix.

Seguiment: El document ambiental inclou un seguiment de l'aqüífer amb la direcció d'un director facultatiu que inspeccioni els nivells estàtics, certifiqui el compliment de les normes tècniques del projecte, i que inclogui una revisió de la litologia perforada, tot d'acord amb el pla hidrològic de les Illes Balears (PHIB).

4. Consultes a les Administracions públiques afectades i persones interessades

El Servei d'Avaluació Ambiental (SAA) va sol·licitar la consulta en relació a l'execució del projecte als òrgans competents i entitats afectades següents:

- Departament de Territori, Mobilitat i Infraestructures de la Direcció Insular de Territori i Paisatge.
- Consell Insular de Mallorca.
- Servei d'Agricultura i Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural.
- Servei de Protecció d'Espècies de la Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal.
- Ajuntament de Consell.
- Entitats ecologistes: GOB i Amics de la Terra.

Segons consta a l'expedient, han tengut entrada al SAA l'ofici de tramesa dels informes tècnics de resposta següents:

- En data 15 d'octubre de 2024 la **Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural** envià la contesta a la sol·licitud d'un informe sobre el projecte de captació d'aigües subterrànies (sondeig) al polígon 1, parcel·la 38 del t.m. de Consell, que conclou el següent:

«En relació a l'expedient abans citat i vista la documentació presentada, la parcel·la forma part de la bases territorial d'una explotació agrària, inscrita en el Registre Insular Agrari amb el núm, 19.853 com Prioritària.

Actualment l'activitat agrícola a la parcel·la és de guaret i a la documentació no es descriu la justificació del reg.

Per tant, aquesta Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural, mitjançant el Servei de Reforma i Desenvolupament agrari, informa desfavorablement l'objecte del projecte, des del punt de vista agrari»

- En data 27 de novembre de 2024 el Servei de Protecció d'Espècies de la **Direcció General de Medi Natural i Gestió Forestal** envià un informe sobre el projecte de sondeig per reguiu a la parcel·la objecte d'aquest informe que conclou :

*«[...] inform **favorablement** sobre el projecte de captació d'aigües subterrànies (sondeig) polígon 1, parcel·la 38 T.M. Consell.*

Aquest informe s'emet sense perjudici de l'obtenció d'altres informes o autoritzacions que puguin ser necessàries segons la legislació vigent»

- En data 5 de febrer de 2025 el **Servei d'Ordenació del Territori del Consell de Mallorca** va enviar la contesta a la sol·licitud d'un informe amb relació al projecte abans esmentat, que conclou:

*«Atès el contingut del cos de l'informe, des del punt de vista de l'ordenació del territori i del paisatge, **es considera que el projecte d'una captació d'aigües subterrànies en el TM de Consell, no tindrà efectes significatius sobre el medi ambient en tant que serveixi i sigui adequat als usos legals de la parcel·la.***

Aquest informe s'emet en relació a les competències del Consell de Mallorca en matèria d'ordenació territorial i paisatge, sense perjudici de les consideracions que es puguin formular des d'altres àrees de l'administració dins l'abast de les competències que tinguin atribuïdes, i no pressuposa cap sobre l'adequació a la legalitat dels usos i de les construccions de la de l'assumpte.»

5. Elements significatius del projecte

1- Segons la consulta del visor IDEIB en data 20/10/2025, la capa corresponent al Pla Hidrològic de les Illes Balears indica que el sondeig projectat es troba sobre la massa d'aigua 1809M2 Penya Flor, amb el codi ASS_21781_Sol·licitat-AAS_21781, i amb les següents característiques:

- La distància mínima a la zona de risc d'inundació es troba a 758 m del torrent de Sóller.
- La distància mínima a la mar és de : 15.415 m
- El sondeig de captació més proper al punt projectat en el document ambiental es troba a 155 m de distància, i està identificat al Pla Hidrològic amb el codi IRA_1132_Vigent-A_S_11858, també per ús de reguiu (coordenades ETRS89 UTM31N: X: 483283; Y: 4392228). Pertany a la finca Son Uyet, polígon 1, parcel·la 36, del TM de Consell.

2- Una vegada consultada la cartografia del visor IDEIB, es comprova que les característiques de les aigües subterrànies dins la zona prevista d'actuació presenten un **estat quantitatiu dolent** (índex d'explotació > 100 %) i un **estat qualitatiu bo**. Entre les delimitacions que figuren en el Pla Hidrològic de les Illes Balears (articles 123.4 i 123.5) figura la prohibició de la seva explotació, excepte per reordenació existents, agricultura, geotèrmia i proveïment urbà.

3- **Vulnerabilitat del projecte enfront del risc d'accident greu o catàstrofe:** el punt projectat per fer el sondeig es correspon amb un àrea catalogada com Zona de Baix Risc d'Incendis i de Baix Risc d'Inundació (font: Visor IDEIB, consulta del 21/10/2025).

4- La parcel·la està dins sòl **rústic de règim general** (SRG). Es qualifica al Sistema d'informació geogràfica de parcel·les agrícoles (SIGPAC) com terra arable, cultivable de cereals (no arròs).

5- **Figures de protecció ambiental:** la zona del sondeig no està afectada per figures LEN reflectides a la Llei 1/91 d'Espais Naturals de les Illes Balears i actualitzades segons les diferents normatives que s'han aprovat fins a 2015 (ANEI, ARIP i AAPI).

No hi ha hàbitats d'interès comunitari a la parcel·la projectada ni espècies catalogades o protegides, segons la consulta d'hàbitats i del bioatles (font: visor IDEIB).

6- **Patrimoni cultural i històric:** Al visor IDEIB (consulta de dia 20/10/2025) es comprova que dins l'àrea del sondeig no hi ha bens d'interès etnològic.

6. Consideracions tècniques

Per tot l'anterior, una vegada analitzats els criteris de l'annex III de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, i atesa la naturalesa del projecte i la ubicació proposada, **no es preveuen efectes adversos significatius sobre el medi ambient** amb l'execució dels projecte, sempre que s'apliquin les mesures preventives i correctores del document ambiental i les propostes en aquest informe.

Conclusions

Primer. No subjectar a avaluació d'impacte ambiental ordinària el projecte d'una captació d'aigües subterrànies per reguiu al polígon 1, parcel·la 38 del t.m. de Consell, ja que no té efectes adversos significatius sobre el medi ambient, sempre que es compleixin les mesures proposades al document ambiental signat el 19/08/2024 per la tècnica responsable i de redacció del projecte, Ana Gázquez Valverde, enginyera de mines i llicenciada en ciències ambientals, i amb els **següents condicionants**:

1. Durant les fases d'execució, explotació i abandonament del sondeig s'ha de complir amb el contingut normatiu de l'annex 8. Condicions tècniques per a l'execució, equipament i abandonament de pous i sondejos, del Pla Hidrològic de les Illes Balears, aprovat mitjançant el Reial Decret 49/2023, de 24 de gener (BOIB 28 de 4/03/2023).

2. Per a evitar el risc de contaminació de l'aigua de l'aquífer per substàncies químiques, com vessaments de combustibles de les màquines perforadores o d'altres contaminants que puguin infiltrar-se a les capes del sòl, s'han d'aplicar les mesures preventives següents:

- Dur a terme els treballs d'acord amb les normatives tècniques per minimitzar els riscos de contaminació.
- Tancar i segellar adequadament el pou abandonat, d'acord amb el capítol III, article 125 i annex 8 del PHIB.
- Realitzar un control i manteniment adequat de la maquinària i el seguiment i control dels materials d'extracció, els possibles vessaments d'oli o substàncies contaminants, implementar sistemes de vigilància per detectar possibles fuites o contaminacions durant l'execució dels treballs.

3. No es permet l'abocament de fangs de perforació o fangs residuals del sondeig sense tractar, d'acord amb el Decret 16/2022, de 23 de maig, pel qual es desplega el cànon sobre l'abocament i la incineració de residus de les Illes Balears: Reglament que desenvolupa l'article 35.6 i la disposició addicional sisena. Cànon sobre l'abocament i la incineració de residus al punt 4, de la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats, sobre el cànon d'abocadors i incineració de residus, que diu: «La finalitat del cànon ha de ser fomentar la prevenció, la preparació per a la reutilització i el reciclatge dels residus, amb la fracció orgànica com a fracció preferent, així com desincentivar l'eliminació en abocador i la incineració».

4. Els llots del sondeig s'han de gestionar d'acord amb la Llei 8/2019, de 19 de febrer (BOIB núm. 23, de 21/02/2019), de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, a fi de prevenir i gestionar els residus i sòls contaminats a les Illes Balears.

5. Durant l'execució de les obres caldrà complir la normativa del Decret 125/2007, de l'11 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'increment el risc d'incendi forestal, especialment pel que fa a les mesures de prevenció durant l'època de perill d'incendi forestal tal i les accions conjunturals de prevenció.

Es recomana:

- Fomentar l'ús d'aigües pluvials per al reg d'espècies vegetals autòctones de baix requeriment hídric.
- Diversificar els cultius en la parcel·la per millorar la salut del sòl i reduir la propagació de plagues i malalties. Aquesta pràctica contribueix a un sistema d'agricultura més sostenible i pot incrementar la resiliència enfront del canvi climàtic.
- Fer el control de plagues (insectes, lagomorfs o rosegadors) per mitjans mecànics, biològics o bé amb productes aptes en agricultura ecològica.

Es recorda que:

1. Atès que en el document ambiental s'indica que la energia que s'emprarà per instal·lar la bomba d'extracció serà elèctrica, seria recomanable incloure la instal·lació d'un sistema de producció d'energia renovable, per, mitjançant plaques fotovoltaïques o panells solars, que permetin reduir al màxim el consum energètic.

2. El promotor hauria d'instal·lar els sistemes de reg eficients necessaris per a reduir el consum d'aigua, revisant periòdicament les conduccions per tal de detectar qualsevol pèrdua d'aigua.

3. Vist que l'estat global de la massa d'aigua és dolent (índex d'explotació superior al 100 %), es considera recomanable comptabilitzar de forma conjunta totes les autoritzacions d'extracció d'aigua de la massa de MAS1809M2 Penya Flor per valorar-ne l'afectació global abans de concedir-ne de noves.

Segon. Es publicarà el present informe d'impacte ambiental al Butlletí Oficial de les Illes Balears, d'acord amb el que disposa l'article 47.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

Tercer. L'informe d'impacte ambiental perdrà la seva vigència i cessarà en la producció dels efectes que li són propis si, una vegada publicat en el BOIB, no s'hagués procedit a l'inici de l'execució del projecte en el termini màxim de sis anys des de la publicació, d'acord amb el que disposa l'article 21 bis del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears.

Quart. L'informe d'impacte ambiental no ha de ser objecte de cap recurs, sense perjudici dels que, si s'escau, siguin procedents en la via administrativa o judicial davant de l'acte, si s'escau, d'autorització del projecte, d'acord amb el que disposa l'article 47.5 de la Llei 21/2013.

Cinquè. Aquesta resolució s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'aprovació.

(Signat electrònicament: 15 de desembre de 2025)

La directora general d'Harmonització Urbanística i Avaluació Ambiental

Paz Andrade Barberá

